

ARANYOSVIDÉK

FÜGGETLEN POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Megjelenik hetenként szombaton

Kiadóhivatal:

1919. július 1. közzétételére Torda 85. sz. utca 11. sz. házban. Telefon az. 34

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Hét napra 600 — 16 kor. || Negyed évre — 4 kor.
Egy évre — 8 kor. || Egy szám ára 30 fill.

SZERKESZTŐ:

BOROSS ELEK.

Szerkesztőség:

Torda, Vallász.-ter 35. szám. Telefon szám: 34
A lap szellemi részét illető közlemények hetenként legkésőbb csütörtök délig a szerkesztőség címére küldendők.

Kéziratokat vissza nem adunk

A közönséghez!

Szíves tudomására hozom a közönségnek, hogy szerkesztői tisztemtől megváltam és az „Aranyosvidék” szerkesztőségéből a mai napon *kiléptem*. Ennek következtében köztem és e lap között minden további összeköttetés teljesen *megszűnt*.

Ebből az alkalomból kedves kötelességem szívem egész melegével hálás köszönetet mondani mindazoknak, — jóembereimnek, e lap munkatársainak, — a kik az „Aranyosvidék”-nél *tíz éven át* a közérdek szolgálatában teljesített szerkesztői munkámtan lelkes készséggel támogattak és segítettek!

Torda, 1919. március hó 29-én.

Boross Elek.

Mit vár a falu a nőktől?

A falusi kulturának tulajdonképeni jelleget és színezetet a nő ad. Azonban a falusi intelligens nők eme jelentékeny szerepének leánynevelésünk talán még annyira sem felel meg, mint a férfiak nevelése a rájuk váró feladatok szempontjából. Ha végigtekintünk a női tanintézetek anyagán, elmondhatjuk, hogy hazánk ugyan agrárország, de falusi asszonyainak neveléséről nagyon kis mértékben gondoskodott.

Különösen sivár ez a kép, ha a nagy- és középbirtokos osztály leányainak nevelésére gondolunk. A középkorban a főrangú vagy középnemes uriaszony nemcsak az udvarház vagy uradalom gazdasági életének volt lelke, hanem a szociális gondoskodás terén is ő volt az első irányító. Annak a szeretetnek és tiszteletnek, amelynek egyes falu népei volt földesuraik iránt ma is viseltetnek, alapját ezek a derék asszonyok tették meg. És ha az utóbbi években a legközelebbi falu idegenül tekintett a közép- és nagybirtokos osztályra, ennek oka is jó részben a nő, illetve az a helytelen nevelési rendszer, mely szakítva a nemes hagyományokkal, a földbirtokos kisasszonyoktól sport-ladykat nevelt, akik kitűnően tenniszeznek, esetleg lovagolnak s ezt a tudo-

mányt néhány nyelvnek feületes elsajátításával egészítik ki, de igazi feladataikkal idegenül és készületlenül állnak szemben.

Ezeket a bajokat szintén a nevelési rendszer megváltoztatásával lehet segíteni. Mi nem megyünk annyira, mint a németek, akik közül előkelő nők követelik a leányokra nézve a katonai szolgálathoz hasonló közszolgálatnak kötelezővé tételét, mi csak azt kívánjuk, hogy ezekre a kérdésekre nagyobb súlyt vessenek a leánynevelő intézetekben. Gondoskodni kellene arról, hogy a birtokososztályok leányai számára a leányiskolák mai tantervéből és a gazdasági és szociális ismeretekből kombinált iskolák létesíttessenek, hogy ezekben mindazt a tudást elsajátítsák, amelyre nemcsak mint falusi gazdaságnak, hanem mint a mezőgazdasági szociálpolitika női munkásainak is szükségük van.

Munkaprogramot ez iskolák és az iskolától kikerült leányok elé maga az élet ad. Egyrészt a falu elhanyagolt közegészségügye, a külföldön oly szép elterjedésnek örvendő betegápolóegyesületek létesítése és vezetése, másrészt a háztartási tanfolyamok, az ezzel kapcsolatos egyesületi teendők, a szegényügy szakszerű kezelése, anya- és csecsemővédelem, az elhagyott és züllés veszélyének kitett gyermekek gondozása, a nép leányainak egyesületekben való tömörítése vár a falusi intelligencia leányaira. Nemcsak a földbir-

TÁRCA.

VERSEK.

MI LENNE? . . .

Mi lenne, ha egyszer félredobnám
A közönyösség szürke ajacát? —
Mi lenne, ha remegő ujjaimmal
Végigsimitanám selymes szép haját?

Mi lenne, hogyha a szemébe néznék
S kezére hajtánám égő fejemet,
Nevetve, sirva mondanám el százszor:
Csak ő, csak ő az, a kit szeretek! . . .

U. y.

Ma még . . .

Ma még a leveled
Csupa könnyes vágyás,
Epedő sovárgás,
Mint egy hegedűhur
Letompított hangja, —
Mint egy szerelmes dal
Magába roskadó,
Elhaló akkordja . . .

És tudom, hogy jön egy
Szürke őszi este . . .
Néhány közömbös szó
Sok gonddal keresve . . .
Könnyem árja fogja
Ezt a papírt mosni
S halvány rózsaszín láng
Hamuvá csókolni . . .

U. y.

Fecske madár . . .

Fecske madár, fecske madár!
Ne késs soká, jöjj vissza már,
Kicsiny fészeked vár már régen,
Házam egyik ereszében!

Jöjj és hirdesd te is kedvvel,
Erző szíved szerelmével:
Itt a tavasz, minden ébred,
S mosolygó lett a természet!

És a mikor megérkezel,
Nagyon kérek, ne feledd el:
Énekeld el a nótádat,
Hadd lássam, hogy a szívedben
Öröm van-e, avagy bánat . . .

Nagy Albert.

Búcsu.

— 1909—1919 —

Isten veled te kis redakció!
Színes ábrándok, álmok műhelye!
Megtáradt híved búcsuzik tőled —
S álom-roncokkal van lelke tele . . .

Isten veletek kis ólom-betűk!
Zengő szószólók, szárnyas harsonák!
Kik szétvittétek a lélek tűzét —
S tolmácsoltátok a szívnek dalát . . .

Isten veled te víg, dalos világ!
Tépett a lantom, tépett a szívem,
Búcsuja fáradt, tört melódia —
S emlékeivel lelkeim elpihen.

Isten veletek szép reményeim!
Már nem is fáj, hogy mind megcsaltatok,
Hiszen értetek bűgött fel a dal —
S szívemnek annyi nótát adtatok! . . .

Vágyak, ábrándok, nótás szép napok!
Mind-mind fakult emlékek lettetek! —
Halott virágok szent ravatalán
Együtt pihenünk! — Isten veletek!

Boross Elek.

Óra javítás

szakszerűen
gyorsan és
pontosan

Fali inga és
zsebórák
állandó
raktáron

Bajusz György órásnál

Torda, Egyházfalva-u. 19

tokosok nejeire és leányaira vár e feladat, részt kell abban a falusi intelligencia minden nőtajának vennie, elsősorban a tanítónőnek, aki ezen a téren a köz javára áldásosan felhasználhatja azt a szeretetmennyiséget, melyet sajátos életviszonyai miatt nem szentelhet a családi életnek.

A vezetésre vállalkozónak elég az a tudat, hogy mily nemes célt szolgál és ha külső zajos siker nem koronázza is működését, lelkiismerete nyugodt lehet, megtette mindazt, amivel hivatásának áldozott. A kötelesség útján járt s ez az út mindig a jól, híven, becsületesen teljesített munka nyugodt öntudatához vezet még akkor is, ha egy életen át ismeretlenül, egyedül járta is végig az ember! Dr. Cz. I.

Miért is jöttem el?

Miért is jöttem el onnan, közületek,
Gyermekkori álmok, édes ábrándok?
Marasztaltak sokan, színes, tarka képek,
Rigófütyös nagy fák, ártatlan lányok.

Miért is jöttem el, miért is kerestem
Idegenben, távol, gerlekacagást?
Nem találtam sehol valódi értéket:
Csalfa álomlátást, semmi-semmi mást.

Ki vezet közéték, egyszerű rokonok,
Ki nyitja meg szívét nyíltan előltem
S azt mondja, mit érez, amit lelke sugall,
Minek igazvoltát én is megértem?

Ki fogja meg kezem, hogyha zúz az élet,
Ki szól biztatón, mint ti tettétek,
Ki visz szeretettel, hogyha tép a bánat
S mutat kalászsorban ringó réteket?

Hol van a Küküllő csobogó folyása,
Mely háborgó lelkem dallal nyugtatta?
Még a szél sem úgy fúj, mint arra mifelénk,
Nincsen meg becézó, sima bársonya.

Hol van, öreg bátyám? ki, ha gond emésztett
Mégfogta kezemet és magával vitt,
Falusi kis jószág mosolygott én felém,
De minden zugában élt, honolt a hit.

Két szénaboglyára leülénk csendesen
S beszélt nagy időkről, jószolt szép jelent
O, kinek a fején sok szenvedés miatt
A hollófürt lassan át ezüstbe ment.

Oh, jaj, hogy megtépett ez a másik élet,
Oh jaj, hogy fájlalom a mult perceit,
Miért is jöttem el?! Otthon már szántanak,
Zeng a pacsirtadal — s bennem nincsen hit.

Pallos István.

HIREK.

EMLEKEZTETŐ NAPTÁR.

Április 1—30. Színházi szezon.

— A szerkesztőségéből Boross Elek városi főjegyző, lapunk szerkesztője szerkesztői tisztétől megvált s redakciónkból kilépett. Ebből az alkalomból a közönséghez intézett nyilatkozatát ezen számunk vezető helyén közöljük.

— Nyári hivatalos órák a városnál. Április elsejétől kezdve nyári hivatalos órák rendszere lép életbe a városnál. E szerint április 1 től kezdve október 1-ig a városházán reggel 7 órától délután 1 óráig tartatnak. Beadványokat a városi tanácsi iktató hivatal délelőtt 8 től 11 ig fogad el. Erre felhívjuk a közönség figyelmét.

— A Népkönyha javára Stein festőművész lapunk útján 4 K. 70 fillért adományozott. Illetékes helyre juttattuk.

— Színház. Április 1-én (kedden) a mint már közöltük, — megkezdődik négy hetes tavaszi színházi szezonunk. Mire e sorok megjelennek, Fehér Imre direktor társulata bizonyára már megérkezett városunkba, hol a közönség kedves ismerősökként fogadja a társulatnak Tordáról nem régen távozott tagjait. Isten hozta őket! A társulat szépsikerű dési működése, a művészi nivójáról szóló előnyös kri-

tika, a kedves Fehér pár iránti igen meleg szimpátia és szeretet mind erős garanciák arra, hogy még a mai rendkívüli viszonyok közt is ez a szezon is minden tekintetben sikeres lesz. Mi ezt szívünkben öhajtuk, mert Thábia serege épen a mostani időben teljesíti a legnehezebb, de egyben a legszebb, legnemesebb missziót. Bérletekre előjegyezni lehet a Fűsny-üzletben és Lisztai titkárnál. Értésülésünk szerint a figyelmes direkción az eddigi bérzők megszokott helyeit részükre fenntartja. Első előadás kedden este 7 órától kezdve.

— A tordai titokzatos rablógyilkosság-ról — melynek Zélig Samu, a szerencsétlen kolozsvári kereskedő áldozatul esett, — mult számunkban megemlékeztünk már. A szövevényes, rejtelmes bűnygyben a tordai rendőrség a lehető legtűzetesebb nyomozást vezette be és folytatja. Enek rendjén az elmúlt héten is több gyanus egyént és tanut hallgatott ki s beható helyszíni szemléket tartott. A tettes kilétének kinyomozása s a szezációs eset részleteinek felderítése érdekében különösen nagy ambícióval dolgozik Szilágyi Ferenc rendőrpáranesnok.

Az eddig megállapított nyomok arra engednek következtetni, hogy a tettes, illetve tettesek nemsokára hurokra kerülnek. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy Zélig az „Arany-Sas”-ban mulatott, a honnan egyes vallomások szerint ittasan eltávozott és a szomszédos „Fürdő” vendéglőbe ment, vagy akart bemenni, hajnalban kereskedő társai már hiába keresték eltűnt társukat, nyoma vészett. Valószínű, hogy több tette el láb alól, vagyis megfojtotta az ittas embert, a kitől aztán 70.000 korona pénzt aranyóráját és láncát elrabolták s azután a hullát az Aranyosba dobták. Hogy ez a szörnyű művelet a ligetben, a hideg fürdő környékén történt, azt igazolja az a körülmény, hogy a rendőrség itt megtalálta a meggyilkolt Zélig kalapját és botját. Ez a nyom mindenestre igen jelentőségteljes.

De érdekes és szenzációs fejleményei is keletkeztek e bűnygynek az elmúlt héten. Ezek az epizódok is igen bezedések a nyomozás szempontjából. A két „Arany-Sas”-beli pincérnő közül, — kikkel és a cigányokkal Zélig együtt mulatott, az egyik nő mérget ivott. A kórházban azonnal alkalmazott gyomormosás és ellenmérég azonban megmentette s a rendőrség sietett tetének oka felől kihallgatni. Mindössze azonban konokul csak annyit vall, hogy a tanuképeni meghurcoltatás és vizsgálat izgalmai etől a halállal szabaddulni akart. A rendőrség házkutatást is tartott lakásán, a hol nagymennyiségű, idegen monogrammu, igen finom fehérneműket talált. Ezek eredetéről azt vallotta, hogy azokat Egri Juliánna 46 éves tordai lakosnőtől vette és kapta, a kinél a rendőrség szintén sok ilyen fehérneműt talált. Hogy milyen eredetűek lehettek azok, arra aztán megfelelt maga Egri Juliánna végzetes tettével. Csütörtökön ugyap is öngyilkos lett. Beugrott az aranyosba s a martaljai berek alatt, egy fűzfában megakadt holttestét a rendőrség kiemeltette, szombaton temették. Ime a vízbedobott Zélig holttestének tetemrehívása a bűnygynek egy mellékösvényén: egy vízbehalt öngyilkos.

A rendőrség egyébként erélyesen tovább nyomoz s ennek — hisszük — meg is lesz a kellő eredménye.

— A földgáz-robbanás évfordulója. Március 26 án (szerdán volt a borzalmas hatású tordai földgázrobbanás második évforduló-napja.

— Kavicsszállítás. A tordai államépítészeti hivatal a vármegye területén lévő állami és törvhat. utak kavicsolásához szükséges kavics szállítására versenytárgyalást hirdetett. Zárt ajánlatok 1919 ápr. 12-en d. e. 10 óráig adandók be a jelzett hivatalhoz. Lehet utvonalként, vagy kilométerenként is ajánlatot tenni. A kavics-felosztási kimutatások az államépíté-

szeti hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

— A béke hajnala. A ruházati cikkek árainak esése már jelentkezik. Egy brassói lakos érkezett meg Bécsből, aki ottan a következő cikket vásárolta és hozta magával: 3 drb. jó férfinget a 12 K, 6 pár jóminőségű kötött női harisnyát a 12 K, és egy pár erős férficipőt 80 K árban. Reméljük, hogy nálunk is, amint a külföldi behozatal megkezdődik, megjelenik a galamb az olajággal.

— Üveg hiány miatt a helybeli gyógyszerészek arra kéri a t. közönséget, hogy gyógyszerek vásárlásánál sziveskedjenek üveget, kenőcsökhöz tégelyt, magukkal hozni.

— Nyilatkozat. Torda-Aranyos vármegye prefectusa következő közlemény közzétételére kért fel:

Mint a Dr. Ratiu Ágoston közéletmészési biztos ur és a IV. vadász ezred egyik tisztje között felmerült fájdalmas conflictus megvizsgálására összeült vegyes bizottság tagja, bejelentem, hogy a mindkét részről bevett felvilágosítások után megállapítást nyert, hogy az egész incidens és különösen Dr. Ratiu urnak a letartóztatása, egy sajnálatos félreértésnek az eredménye, és következképp az ügy békés uton közmegelekedésre befejezést nyert.

Dr. Chirtop Zosim.

— Amerikai élelem. Berlihi híre szerint Amerika Magyarországot már legközelebb a legszükségesebb élelmiszerekkel és anyagokkal el fogja látni. Naponta 15 ezer tonna szállítmány érkezik Cette kikötőbe, a honnan Svájcban és Bruckon át Magyarországra irányítják.

— Mozi-szünet. Április 1-től május 1-ig a színházi szezon miatt mozi-szünet lesz. Május 1-én a mozi előadások ismét megkezdődnek.

— Nyomorban a vén hárfásnő. Régi, tipikus, bohém alakja Tordának özv. Rákosi Árpádné, a hárfásnő. Evtizedekkel ezelőtt a kies Szilágyiságból idekerült s itt azóta hárfázással keresi gyér kegyerét. Régi sirvavigadó, lélekfelrázó dalait hajdan csengő, melabus hangon fujdogálta s szapora kézzel pengette hozzá tompán bűgő hárfáját. Aztán teltek az évek. Az idő és vendéglők füstje megviselte a hangszárait is, az üött-kopott hárfáját is. Megvénült, elaggott a nótafa is, a zenekíséret is. Utóbb már nagyon rekedten, betegesen énekelt az öreg muzsikusanő, ki valaha jobb napokat látott s nemzedékek bohémjeit mulattatta. Hetek óta nem hallzott már sem dala, sem hárfája hangja. Elnémultak. A korral járó betegség leverte a viharos multu jó öregét s most azt hallottuk róla, hogy oly nagy nyomorban tengődik, hogy valósággal éhezik. Szegény vén nótafa! Bizony megérdemli a szánalmat és könyörületet s azt, hogy legalább is a dalszerető jó szívek ne engedjék éhen pusztulni, hanem élete utóját kegyes adományokkal elviselhetővé tegyék. Lakása: Pap-utca 2. sz. — Hálásan fogad különösen élelmiszert adományokat. Lapunk szivesen közvetít részére pénz-segélyeket.

— A szintársulat tagjai részére kiadó butorozott szobak sürgősen bejelentendők a Fűsny-üzletben.

— Nem lehet leülni... A tordai esudák között nem utolsó ez se, — méltó, hogy ily formában is toll papírra vessen... Van Tordának két ligetje, O és Uj Tordába, — mindakettő tépett, bomlott, gondozatlan, árva, — kerítése alig van már e két sétatérnek, — ezért ide libák, disznók legelni betérnek. — majorságok nagy csoportja itt tanyáz napestig, — s liget képét gazdasági esendeleté festik...

De nem ez a fővonása az elferdülésnek, — hanem hogy nyomát se látod itt padra ülésnek, — azon okból, hogy nincsen pad sehol közel — s távol, — elrakták, vagy elemelték Isten jóvoltából... Ugy látszik, hogy e két liget sorsát úgy intézik, — hogy mindkettőt pusztán esupán sétatellynek nézik, — a hol járnak-ke-

dukál s épen nem *leülni*, — mert ki sétál, egyáltalán miért akar — *ülni*? ...

Mégis-mégis alázattal kérjük a Tanácsot: — tétessen ki néhány padot s bizson meg egy ácsot, hogy a hiányzókat helyébe néhányat csináljon, — hogy a liget ilyen pusztán, padtalan ne álljon... Tisztelt Tanács, hisz azért is indokolt e kérés, — megindult a természetben már a nedvkeringés, — itt a tavasz, zöldül a táj, zsendülnek a rügyek, — s keletkeznek — mint a tímó, — a kis Ámor-ügyek, — itt is párok, ott is párok, s nem lesz hol pihenni, ezért sem kell a padhiányt csak semmibe venni... Mi lesz, ha majd ezért Ámor faképnél hagy minket, — tavasz jöttén ki rázza fel dermedt sziveinket!?

(b. e.)

— **A rokkant-díjak**, katonai özvegyi nyugdíjak és árvai ellátások kiutalása tárgyában a városi Tanács egy részletesen tájékoztató felhívást bocsátott ki, melylyel az érdekelteket kioktatta, hogy jelzett illetményeik folyósítása iránt írásbeli kérvényeket kell benyújtaniok. A kérvények a „Likvidatura de pensione si a jutoare Nagyszében, Fleischergasse 31.” címmel látandók el és a városi Tanács iktató hivatalában adandók be. A kérvényeknek a következő adatokat kell tartalmazniok:

a) Nyugdíjasoknál: 1. Név és rendfokozat. 2. Milyen nyugdíj összeget kapott, személyi és sebesülési pótdíjat, fenntartási pótlékot, kegydíjat, lakbérsegélyt (minden illetmény külön-külön sorolando fel.) 3. Azon okmány vagy rendelet csatolása, melyek alapján az illetmények folyósítottak. 4. Születési (illetőségi) hely megnevezése (vármegye). 5. Hol lakik jelenleg? 6. Meddig bezarólag és honnan fizették illetményeiket (fizetési hely.)

b) Rokkantaknál: 1. név és rendfokozat. 2. Csapatott, melynél legutóbb volt beosztásban. 3. Mennyi nyugdíj (pótlék) sebesülési pótdíj, kegydíjra van igénye? 4., 5., 6. mint fent.

c) Özvegyek és árváknál: 1. Név. 2. Férjnek, vagy apának volt csapatott és rendfokozata. 3. Nyugdíjösszegének nagysága, pótdíjakkal bezarólag, annak külön megjelölésével, vajjon a pótdíj, a kegydíj vagy nyugdíj járuléka. 4. Az árva neve, születési éve, hónapja, napja, nevelési járuléknak megjelölése mellett. 5. Azon okirat vagy rendeletnek csatolása, melynek alapján illetményei a pótdíjakkal együtt részére engedélyeztettek. 6. Születési vagy illetőségi hely (vármegye) 7. Hol lakik jelenleg? 8. Meddig bezarólag és honnan fizették illetményeit.

A kérelmezők felelősek az általuk előterjesztett adatokért, a mennyiben azokat ellenőrizni fogják.

— **Egy híres cigányprimás**: Balogh Jancsi halt el Kolozsváron. Evtizedeken át gyönyörködtette Kolozsvár közönségét mesteri muzsikájával. A primásoknak kijáró pompával, egyesült bandák síró muzsikája mellett temették el.

— **Az aszfalt rongálás** régi rögzött vandalizmus itt Tordán, hol az aszfaltgyalog járdákat egyáltalán nem kímélik, sőt sokszor szándékosan rongálják, pusztítják. Nehéz terhű gyalog-szekereket, talyigákat, targoncákat, vasakat taszítanak végig rajta még a székert teljesen sártalan is. Ezt a barbár tordai virtust le kellene már egyszer teljesen szokni ezért a hatóság szoktató energiáját kérjük e célból alkalmazni.

— **A mozi közönséghez!** A mélyen tisztelt mozilátogató közönség szives tudomására hozzuk, hogy *április 1-től május 4-ig* a mozi-előadások szünetelni fognak az ezen idő alatti színházi szezon miatt.

A mozi-eladások május 1-én ismét megkezdődnek és a szokásos időben rendszeren tartatnak, a legjobb műsorok bemutatásával.

Midőn erre a t. közönség szives figyelmét ezúton felhívjuk és eddigi szives támogatásáért köszönetet mondunk: kegyes jóindulatát és mozipártoló érdeklő-

dését bizalommal kérjük a jövőre is. — Mély tisztelettel: az Igazgatóság.

— **Az igazi kommunizmus.** Egy aranyoszéki 60 éves öreg gazdálkodó ember fia még a háboru elején bevonult katonának és fiatal, csinos felesége szalmaöveggyen maradt. A fiut mind várták, de nem jött haza, fogságba került. A fiatal menyecske és a még mindig életerős após nem vették tragikusan a dolgot, hanem közös háztartásra léptek. A közös háztartásnak pedig két szép kis gyermek lett az eredménye. A fiut most várják haza, azt mondják, meg kell érkeznie közelebről orosz hadifogságból. Az öreget, az apát nem igen izgatja a fia hazatérése. Megkérdezték tőle:

— Hát aztán mi lesz az asszonnyal? Az öreg erre így felelt:

— Hát ha kell az asszony a fiunak, az is jó, ha nem, marad nekem...

— **A tordai gőz- és kádfürdő** valóságos hézagpótló egészségi intézménynek bizonyult. A közönség hamar felkarolta és sűrűn használja e fürdőt és méltán is, mert teljes bizalommal lehet iránta, mert figyelmes, pontos kiszolgálást nyer ott és a fürdő higiénikus tisztasága állandó orvosi felügyelet és ellenőrzés alatt áll.

— **Szórakozottság.** Egy uri nőnél, kinek férjét néhány nappal ezelőtt temették el, részvétlátogatás végett jelent meg egy ur, a ki szórakozottságból a következőképen adott kifejezést részvétnének: „Asszonyom, kedves férje elhunyt alkalmából fogadja *őszinte szerencsekívánataimat!*”...

— **Uj ruhadarab a nők részére.** A sokat vitatott és még többet karhozottatott fűzőviselés kora végképen lejárt s ennek az egézregtelen páncélnak a helyét új toalettdarab foglalja el. A fűző helyett eddikes mellénykével lepte meg az asszonyokat az idej párisi divat. A mellényke egy selyemből készített, burokszerű ruha, amely egyenletesen simul körül az alakon, a vállaktól egészen a térdéig ér s ott harisnyatartók vannak elhelyezve rajta. Nem szorítja le az idomokat, hanem puha, finom tapadással borul rájuk s csak azok az erősebb természetű nők tétetnek bele kevés halesontot, a kik küzdeni akarnak a hízás ellen. Az új toalette darabot valószínűleg rövid idő alatt meg fogják kedvelni a nők, már csak azért is, mert a viselése fölötté kellemes és egészséges.

— **A Gergely naptár** lép életbe április 1-én Romániában is s a Gergely-naptár szerinti időszámítást, mely a hadseregnek már érvénybe lépett, április elsejétől kezdve az egész adminisztrációban behozzák.

— **A gölya.** Az egyik tordai családban történt a napokban. Izgalmas várakozás. Már csak órák, esetleg csak percek választanak el az öröndetes családi eseménytől.

A papa ölébe veszi hat esztendő kis fiát:

— Na fiacskám, hát most már igazán nemsokára itt lesz a *gölya*.

— Igen? — feleli a gyermek nyugodtan. — Akkor most már igazán itt az ideje, hogy elszaladj a — *bábdért!*...

— **Papiros, mint óvszer a hideg és nedvesség ellen.** Az 1870—71-i német francia háboru egyik veteránja a következőket írja: „Regi, de — sajnos — csak kevéssé ismert és használt óvszerűl szolgál a hideg és nedvesség ellen a közönséges papiros. Én magam is, aki az 1870—71-i téli hadjáratban résztvettem, használtam ezt, és mondhatom, a mellemen és a hátamon az ing fölött alkalmazott papirborítással meg tudtam magamat óvni a hideg és nedvesség káros következményeitől és egyáltalán a meghűléstől, ugy, hogy alig szenvedtem valamit, mert a papirtakaró a nedves ruhának és a hidegnek a testre való kedvezőtlen hatását eredményesen gátolta meg. Fázós és hideg lábokat is ajánlatos a harisnya vagy kapca fölött papirba göngyölni, így a láb melegen marad s arról sem hül meg az ember.

— **Ki az apja?** Blau találkozik Grünnel, a ki örömtől sugárzó arccal fogadja:

— Gratulálj barátom, a feleségem ma reggel egy gyönyörű fiugyermekkel ajándékozott meg!

— Ugy? — Mondja nyugodtan Blau. — Gratulálók! *És ki az apja?*

— Te semmirevaló, te disznó! Én mondom itt neked, hogy a feleségem megajándékozott egy gyönyörű fiugyermekkel, a feleségem *en jemet* és erre te utolsó senki, te pimasz fráter azt kérdezed, hogy ki az apja? Te gazember!

Blau rendületlen nyugalommal:

— Nü, mit galappirozod el magad Grün? — En azt hittem, *hogy te tudod!*...

— **Torda Városi Földgáz részvénytársaság** műszaki üzemvezetője ellen, folyó hó 18-án, több berendezési vállalkozó panaszt emelt.

Mivel a panasz közérdeket is érint, a részvénytársaság, ennek köz megnyugvást keltő és teljes tisztázhatása érdekében, utasította műszaki üzemvezetőjét, hogy az ügyet rendes bíróság elé vigye s itt panaszosoknak teljes bizonyítási szabadságot engedjen.

Torda Városi Földgáz részvénytársaság

— **A dörzsölés, mint szépítőszerszám.** Egy hirneves párisi orvos nemrégiben fölolvasást tartott a testi szépség fejlesztéséről s előadásában kifejtette, hogy a legjobb, azonkívül legolcsóbb szépítőszerszám a ledörzsölés. Már az ókorban is alkalmazták ezt a szépítőszert, még pedig kitünő eredménnyel. Hippokrates szerint az erős ledörzsölés edzi a testet, a gyöngébb masszázás pedig bársonyossá, teltté és üdévé teszi. A dörzsölés egyébként pótolja a mozgást is, tehát azoknak, akik ülő életmódot folytatnak, nagy szükségük van rá, mert hatásosan előmozdítja az életműködést az egész szervezetben, azonkívül fokozza a vérkeringést, elősegíti az anyagcserét, felszívja a káros lerakódásokat, kitesztítja a testből a fölösleges fölhalmozódásokat, szóval szabályozza a szervezet működését. A ledörzsölést a következő módon kell alkalmazni: durva vászonnal erősen végig kell surolni a végtagokat, még pedig mindig a szív irányában. Mikor az ember a szív felé közeledik, a dörzsölést enyhíteni kell. Akinek száraz a bőre, táblaolajjal vagy sötétan zsirral bekkenheti. A ledörzsölés legalkalmasabb ideje a reggel, közvetlen a fölkelés után. Az esteli masszázás azért nem ajánlatos, mert idegessé teszi az embert s rontja az álmot. Az egészséges ember ugyan megkockázathatja az esteli ledörzsölést is, de sokan azt hiszik maguktól, hogy teljesen egészségesek s még sem azok. Ezért célszerűbb és biztosabb a masszázst reggelre hagyni.

Közönség köre*)

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen drága Gyulánk halála alkalmával különféle módon megnyilatkozott általános részvét mindnyajunkat meglepett. — Minthogy halánkat személyesen leróni mindenkivel szemben képtelenek vagyunk: fogadják ezúton egyenként és összesen a leghálásabb köszönetünket.

Torda, 1919 március 21.

Csonka Sándor és családja.

*) E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerkesztőség.

Szobafestést, mázolás a legujabb mintákkal dacára a nagy munkás drágaságnak és anyagáremelkedésnek: ugy helyben mint vidéken jutányosan vállal:

Freund Zsigmond
szobafestő és mázó
Torda, Jósika Miklós u. 21.

Felelős szerkesztő: Dr. Baróthy István.

Kiadó: FÜSSY JÓZSEF

NYILTTÉR*)

Tájékoztatásul a nagyközönségnek!

Több oldalról hangzott már a közönség részéről panasz, a földgázvezetékek késedelmes felszerelése és drágasága miatt. Ezen panaszokra vonatkozólag akarjuk mi, alulírott földgázszerelei vállalkozók tájékoztatni a nagyközönséget. Ugyanis a felszerelés késedelme és drágasága onnan ered, hogy mi, a midőn egy munkát fel akarunk vállalni, az előirt szabályok szerint, tervrajzot vagyunk kötelesek bemutatni a tordai földgáz r.-t.-nak. Azt a műszaki közeg, vagyis a társaság üzemvezetője Bugari a benyújtott tervrajzot addig kritizálja, módosítja, míg Gothe a helyszínen megjelenve, bennünket nem a legbizalmasabb módon leszólva, a munkát elvállalja, melyből Bugari haszon részesedést kap, mégpedig bizonyára többet, mint az eddig általunk végzett munkából kapott. Mert bizony Bugari, ki a társaságnál üzemvezető szép fizetés mellett, kikötötte magának, hogy minden vállalatból 10—20% az övé, miről bizonyára az igazgatóságunk tudomása nincs. Mi kénytelenek voltunk bele menni, mert különben a tisztelt műszaki közeg, Bugari ur, hol itt, hol ott talált hibát, hol napokig várakoztatott a becsatolással, hol a kitűzött időben a kávéházból üzent ki, hogy várjunk, mert most dolga van és óráhosszáig hagyott ott ácsorogni. Mi, kik a közönség érdekeit méltányosabban óhajtjuk kielégíteni, ezt a sápot tovább fizetni nem akarjuk. Ugy most minduntalan más-más követelésekkel áll elő a beadott tervrajzokra vonatkozólag. Midőn a t. közönség tájékoztatására fentieket közöljük, kérjük ezúttal az igazgatóságot, hogy indítson szigorú vizsgálatot ez ügyben és szüntesse meg úgy a reánk, mint a közönségre nézve ezen káros helyzetet.

Tisztelettel:

A tordai földgázszerelei vállalkozók:

Feurgyán Simon, Fridel Béla, Kriszt Jakab,
Puffer Antal, Mundrut Miklós.

*)E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerkesztőség.

Szám: 1728—919.

Hirdetmény.

Torda város Tanácsa közhírré teszi, hogy a Bagoly szőlőhegy alatti legelő folyó év április 1 től kezdődően 3 egymás után kövekező évekre a legtöbbet ígérőnek ki fog adatni.

Kiküldési ár 100 kor. minek 20%-a bánatpénz gyanánt az árverés megkezdése előtt leteendő.

Árverés f. év április 2-án d. e. 10 ó. a város tanácsstermében fog megtartani.

Torda város Tanácsától.

Torda, 1919 március 26.

Osztian Ernő
polgármester h.

Visky Endre
aljegyző.

Eladó 1 drb. 3x2 m. és 3 drb. 5 m. hosszú szőnyeg. Cim a kiadóban

Jól begyakorlott varróleányt, vagy varrónőt jó fizetéssel felveszek állandó munkára Nemeti Sándor női szabó.

Eladó l. a. vízmentes ponyvavászon munkásöltönynek, vászoncipőnek kiválóan alkalmas. Értekezhetni Buza utca 1. szám alatt.

Gyártelek

Villatelek, mellékutcai ház szatócsüzlettel, be nem ültetett oltványos szőlőtelek, kisebb házak eladók. — Amortisációs kölcsönök kaphatók jó birtokra, jobb házakra. — Modern urilakok megvételre kerestettek a továbblatás biztosításával Szabados Győző kereskedelmi ügynöksége Torda, Rákos u. 46/a.

Könyvkötészetemet,

mely hadbavonulásom miatt eddig szünetelt, most **ujbol megnyitottam**, s kérem a t. közönséget, hogy szives pártfogásával ezután is támogatni sziveskedjék.

Mély tisztelettel

Keresztes Gergely
könyvkötő

Torda, Főtér 35 sz. Cukrászda udvarában.

Eladó gyümölcsfa mindenféle fajból Tordai János kertésznél Kemény Farkas-utca 41. sz.

Eladó jókarban levő üzemképes 3¹/₂, továbbá egy 6 lóerős gőzcséplő garnitúra, utóbbi devátorral, mindkettő teljes szijazattal és felszereléssel. Megtekinthető Aszlányi és Baumann cégnél Gyulafehérvárt.

Eladó ház Aranyosegerbegen, a legjobb helyen. Szép lakás és bolti helyiség, modern üzleti berendezéssel, üzleti raktárak, istálló, kocsiszín, szép gyümölcsös és veteményes kert. Április végén átvehető. Értekezhetni Harmath Lajosnál Aranyosegerbegen.

Eladó jólmenő üzlet és vendéglő lakással, gazdasági épületekkel és 3¹/₂ belsőséggel. Rosenbaum Mezőcsán.

Érkező színészek részére üres szobák bejelenthetőek Füssy József könyvkereskedésében.

Román-magyar és francia-magyar órákat adok Bővebb értesítést a Füssy-könyvkereskedésben.

Eladó egy szivattyus kut és egy hegedő értékesen az eladónál Kemény Farkas-utca 6. sz. alatt.

Szám 3555—1919. III.

Hirdetmény.

A Román Kormányzó tanács pénzügyi osztálya 1919. évi március 14 én kelt 1852—1919 számú rendeletével a következőket rendelte el:

1. az állami adóhivatalok, közhivatalok, bélyegárudák és egyesek birtokában levő magyar okmánybélyegeket és váltó uralpokat éppen úgy, mint eddig fel kell használni tovább is,

2. fel kell használni továbbá az értékpapír forgalmi adóra vonatkozó bélyegeket is;

3. a pénzügyigazgatóságnál letétbe helyezett okmánybélyegeket mint eddig felhasználandók tovább is, esetleg visszadandók az ügyfeleknek;

4. az ügyfelek csak akkor és csak ottan vannak feljogosítva készpénzben leróni a bélyegilletékeket, ha megfelelő okmánybélyegeket sem a bélyegárudában, tüzsdében, sem az állami adóhivatalnál nem kaphatnak.

Torda, 1919. március 22.

Dr. Ciuta György
pénzügyigazgató.

Szóptatos dajkát keresek 3 hetős gyermekem részére. Cimem megtekinthető Füssy József könyvkereskedésében Tordán.

Független nő komoly szándékából ismeretséget kötne 45 éven felüli jobb iparossal vagy biztos állásu úrral, 7000 korona és szép berendezéssel. Teljes cimre válaszolok. Levelt „Videki” jellegre kér Füssy József könyvkereskedésébe.

Eladó az ó-tordai forduló birtokosság legelőjén 3 drb. marha legeltetési jog. Értekezni lehet Festő-utca 37. szám alatt.

Cselédek keresek jó fizetéssel. Cimem: Rákos utca 132. sz. alatt.

Jó bizonyítvánnyal bíró gazdatiszt állást keres. Értekezni lehet Tordán, Barát-u. 1 szám. alatt.

Állást keres egy földmives iskolát végzett 27 éves nős ref. vallású 8 éves gyakorlattal bíró egyén (gazdatiszt) vagy szőlőgazdasági Ispáni állást keres azonnal belepésre. Cimem e lap kiadóhivatalában megtekinthető.

Eladó ház Rákos-u. 130. számú ház, mely áll 4 szoba, 1 konyha és melléképületekkel. Értekezni ugyanott.

Eladó téglá. Kitűnő minőségű téglá, raktár szűke miatt jutányos árral eladó. Weinberger Mór Torda.

Fuvarokat vidékre is elvállal a 2. számú kétfogatu bérkocsi, Vallásszabadságtér 13. sz.

Tagál szalmakalapokat

átformál, átfest és atvasal. Raktáron női, férfi és gyermek kalapok.

Ausländer Á. szalmakalap-gyára
Torda, Kossuth-tér 3.

A város közönsége előtt jól ismert

ÉPÜLET ÉS GÉPLAKATOS MŰHELYEMET

földgáz, vízvezeték berendezéseket és javításához szükséges összes gépekkel és anyagokkal gazdagon felszerelten.

Ezen szakmába vágó munkálatokat elvállalok és szakszerűen teljesítek.

FEURGYÁN SIMON

géplakatos.

(Erzsébet-szálló.)

GOTHE DEZSŐ
SZERELESI VÁLLALATA
VALLÁSSZABADSÁG-TÉR 44.
TELEFON: 82.

KÉSZIT: jutányosan, gyorsan a legjobb kivitelben

FÖLDGÁZ, VÍZVEZETÉK, VIL-LANY-FÜRDŐ ÉS CSATORNA, GŐZFÜTÉS STB. BERENDEZÉSEKET.

Eladó sirkövek.

A Fülöp-féle sirkő- raktárt megvettem s a helyre építkezés miatt sürgősen szükségem van, az összes sirköveket **olesón** bármily elfogadható árral kiárusítom. Tisztelettel Hosszu Gyula csemege üzlete Torda, Főtér,

Lengyel Samu
oklevelés mérnök.

vállalati irodája

Torda, Vallásszabadság tér 26 sz.

Elvállal mindennemű beton, vasbeton munkát. Gazdasági, családi, bérházak tervezését és építését. Földfelmérést, parcellázást és szakszerű vízlecsapolásokat.